

ผลของการมีส่วนร่วม ในกระบวนการพยาบาล
ต่อระดับการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน

นางจระเิญ แก่มณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2532

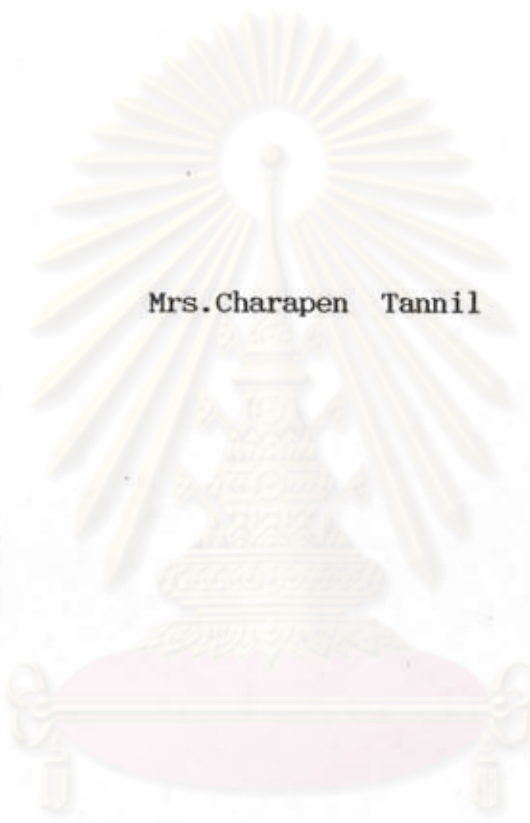
ISBN 974 - 569 - 895 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15525

๒๕๓๒

EFFECTS OF THE PARTICIPATION IN NURSING PROCESS
ON THE LEVEL OF SELF-CARE OF DIABETIC PATIENTS

Mrs.Charapen Tannil

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974 - 569 - 895 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการมีส่วนร่วมในกระบวนการพยาบาลต่อระดับการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยเบาหวาน

โดย นางจระเริญ แก่ณิล

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

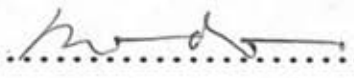
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิษกรชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จรรยาเพ็ญ แทนนิล : ผลของการมีส่วนร่วมในกระบวนการพยาบาลต่อระดับการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยเบาหวาน (EFFECTS OF THE PARTICIPATION IN NURSING PROCESS ON
THE LEVEL OF SELF-CARE OF DIABETIC PATIENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.
จินตนา ยูนิพันธุ์, ๑๒๓ หน้า

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการมีส่วนร่วมในกระบวนการพยาบาลต่อระดับการดูแล
ตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวาน ๑๔ คู่ อายุระหว่าง ๔๐ - ๖๐ ปี กลุ่ม
ตัวอย่างแต่ละคู่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความหัดเทียมกันในระดับการดูแลตนเอง เพศ ระดับการ
ศึกษา รายได้ และระยะเวลาในการรักษา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยระดับการดูแลตนเองรวมทุกหมวดและราย
หมวด คือ หมวดการได้รับยา หมวดการได้รับอาหาร และหมวดการปฏิบัติอื่น ๆ หลังการทดลองสูงกว่า
ก่อนการทดลองที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑

๒. คะแนนเฉลี่ยระดับการดูแลตนเองที่เพิ่มขึ้นรวมทุกหมวดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับการดูแล
ตนเองที่เพิ่มขึ้นในหมวดการได้รับยาของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑
ส่วนในหมวดการได้รับอาหาร และการปฏิบัติอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....

สาขาวิชาภว.ร.น.วิ.ร.ภว.ร.พ.ภว.ร.น.ว.ล.....

ปีการศึกษา๒๕๓๑.....

ลายมือชื่อนิสิต *Vongsa Nilsa*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Pun jing*

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

CHARAPEN TANNIL : EFFECTS OF THE PARTICIPATION IN NURSING PROCESS ON THE LEVEL OF SELF-CARE OF DIABETIC PATIENTS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 123 pp.

The purpose of this research was to study effects of the participation in nursing process on the level of self-care of diabetic patients. The samples consisted of 18 pairs of 40-60 years old patients. Each pairs matched by the level of self-care, sex, education, income and duration of treatment and divided into one experimental group and one control group.

The major findings were as followed :

1. The average gain scores of the total self-care level and self-care related to medication, nutrition, and general practice, after the experiment were significantly at the .01 level higher than before the experiment, both in the experimental and the control group.
2. The average gain scores of the total self-care level and self-care related to medication of the experimental group were significantly higher than those of the control group, at the .05 and .01 level respectively

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาแผนงานวิจัย.....
สาขาวิชาการนวัตกรรมการพยาบาล.....
ปีการศึกษา๒๕๓๑.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้เพราะได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา
ยุนิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิด ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่
เริ่มต้นโครงร่าง จนกระทั่งสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีรายนามต่อไปนี้คือ อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข และรองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ ได้กรุณา
ให้คำแนะนำทางด้านสถิติ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ดังรายนามที่ระบุไว้ในภาคผนวก ได้กรุณา
ตรวจสอบความตรงตาม เนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามาธิบดี และผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ได้กรุณาอนุญาต
ให้ทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในโรงพยาบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชวิถี
ได้กรุณาอนุญาตให้ทำการวิจัยในโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่
ในคลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลราชวิถี ได้ให้ความสะดวกในการทดลองทุก
ประการ คุณอำไพ มาลีหวล ได้กรุณาเป็นผู้ช่วยวิจัยตั้งแต่เตรียมทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ
จนกระทั่งการรวบรวมข้อมูลสำเร็จ มูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธร ชุมพล จุฑาธุช อาจารย์
ชุมศรี เจริญลาภ ได้กรุณาให้เงินอุดหนุนส่วนหนึ่งสำหรับการวิจัย และคุณสุภัทญา ศรีลิขิตยานนท์
ได้กรุณาพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมวิชาชีพพยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี
ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการทำวิจัยโดยตลอดมา เป็นแรงใจให้ผู้วิจัยทำ
วิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จาระเขีญ แก่นนิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานของกฎวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	11
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ของการวิจัย	12
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน	14
การมีส่วนร่วมในกระบวนการพยาบาล	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	42
ประชากร	42
กลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44

	หน้า
วิธีการการควบคุม	46
กระบวนการดำเนินการวิจัย	49
การรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	80
การอภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	100
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	101
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล	118
ประวัติผู้วิจัย	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงความสอดคล้องในกระบวนการพยาบาลของโอเรม กระบวนการพยาบาลของคิง และกระบวนการพยาบาลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	7
2	แสดงน้ำหนักมาตรฐานสำหรับผู้ใหญ่ไทยอายุ 40 - 60 ปี จำแนกตามเพศและความสูง	19
3	จำนวนเพศ และร้อยละของเพศ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว ระยะเวลาการรักษา และระดับการดูแลตนเอง ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	68
4	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับการดูแลตนเองก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	69
5	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับการดูแลตนเองระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง	87
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับการดูแลตนเองระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม	74
7	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับการดูแลตนเองที่เพิ่มขึ้นระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	77
8	แสดงค่า r_{xy} ของเครื่องมือวัดระดับการดูแลตนเอง.....	119